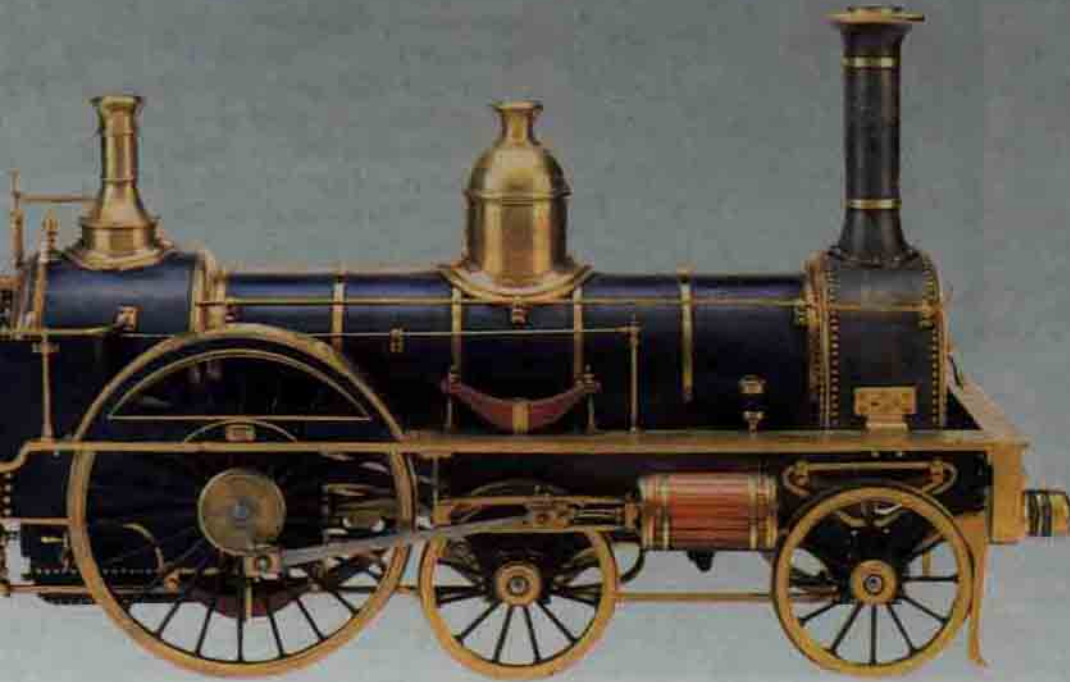

Bilimin Sanat

Geçtiğimiz Nisan ayında bazı eski ve benzersiz bilimsel nesnelere Londra'da satışa sunuldu. Rönesans'tan 20. yüzyılın başlarına değin olan 400 yıllık bir döneme ait bu yapıtlar, bilimin eşsiz serüvenini görkemli bir biçimde gözler önüne seriyor.

Deneme Lokomotif

20. yüzyılın ortalarında 1/12 çapında yeni lokomotifler, üretime geçmeden önce deneniyordu. 60,4 cm uzunluğundaki, 1864 model bu lokomotif, North Western Demiryolları için üretilmişti.

İlk Uçak

Kanat uzunluğu 82 cm'ye düşürülmüş olan bu model, Wright kardeşlerin yaptığı ve 17 Aralık 1903'te Kitty Hawk'tan Güney Karolayna'ya kadar uçmayı başarabilen ilk uçak Flyer I'den esinlenerek yapılmış. Fotoğraftaki uçağın her bir parçası 1916'da James M.H. Jacobs tarafından tek tek bir araya getirilmiş.

Yapıtları

Göstermelik Buhar

19.yüzyıla ait, 31 cm x 25 cm'lik bu buhar makinesi satıcılar tarafından müşterileri ikna edebilmek için yapılan gösterilerde kullanılmış. Sakın boyutlarına aldanıp da bu metal motoru bir maket sanmayın, çünkü son derece iyi çalışıyor.

Yunuslu Mikroskop

Mikroskoplar 1668'de tarih sahnesindeki yerlerini almışlardı. Resimdeki mikroskop, Hollandalı matematikçi ve gökbilimci Christiaan Huygens için de çalışan Mesnard tarafından Paris'te yapıldı. Mesnard, bu sıralarda Fransa kralının en büyük oğluna ders veriyordu ve mikroskopun ayağı olarak yunusları kullanma düşüncesinin de kralın oğlundan çıkmış olduğu söyleniyor.

Güneş Cepte

18. yüzyılın başlarında cepte taşınan güneş saatleri çok modaydı. 1607'de Dieppe'de yapılan bu fildişi model, o dönemde Avrupa'da talebi karşılamak için yapılan dizi üretiminin bir temsilcisi. Saat, Avrupa'da bazı kentlerin enlemlerini gösteriyordu.

Avrupa Saati

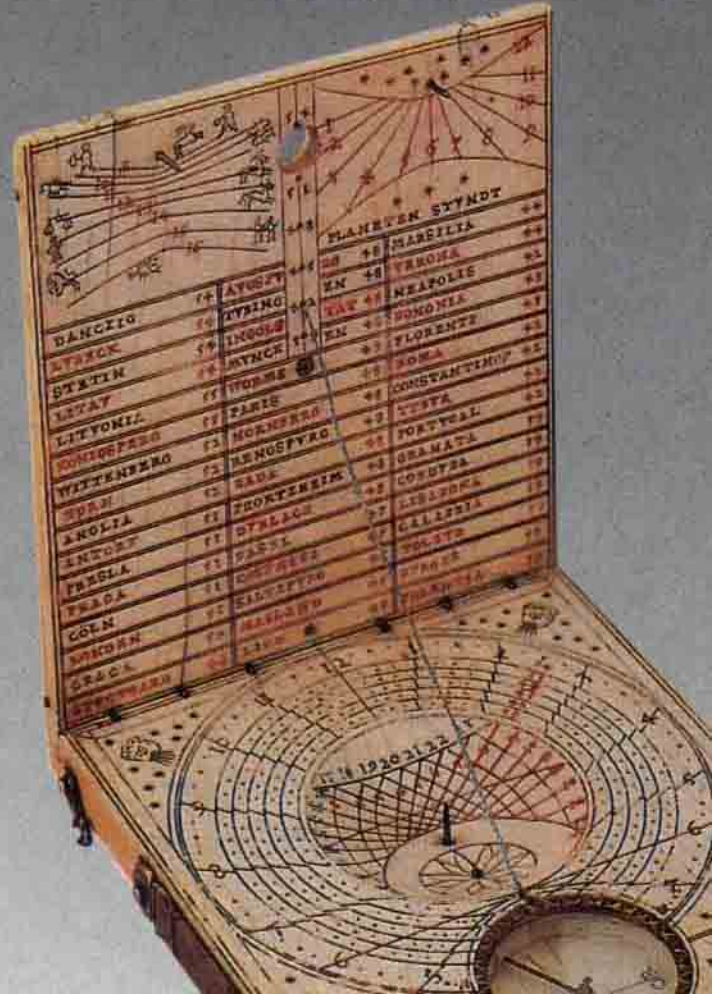
Bu eşine az rastlanır araç, 16. yüzyıldan kalma bir saat. Saati güneşe doğru çevirmek, 5° ile 66,5° kuzey enlemleri arasında herhangi bir yerde ve mevsimde saati öğrenmeniz için yeterli. Avrupa'nın birçok büyük kentinde ayarlamalar bu araca göre kesin bir biçimde yapılmıştı.

Kelebek Çiğniliği

Mekanik saatler ortaya çıkmadan önce, uzunca bir süre güneş saatleri kullanılmıştı. 18. yüzyıldan kalma bu kelebekli gümüş saat, güneş saatlerinin en ünlülerinden biri. Pierre Le Maire tarafından Paris'te yapılan saatin pusulası da kuzeyi doğru bir biçimde saptama olanağı sağlıyordu.

Doğru Adının Saati

1545'te Ulrich Schriep tarafından Münih'te yapılan bu güneş saatinin özelliği taşınabilir olmasıydı. İşte, 16. yüzyılın varsillik ve çağdaşlık simgesi.

Gökcisimlerinin Yüksekliği

16. yüzyılda gezegenlerin hareketleri usturlablar yardımıyla belirleniyordu. Bu araçlar gökcisimlerinin ufuk üzerindeki yüksekliklerini saptamada kolaylık sağlıyordu. Ne yazık ki, zeminleri kâğıttan yapılmış olduğu için bu araçlardan çok azı günümüze değin varlığını sürdürebilmiştir. Resimde görülen usturlab ise Philippus Danfrie tarafından 1578'de yapılmış.

Toprak Ölçümleri

Bu teodoliti 18. yüzyılda bulan Jesse Ramsden'in amacı bu araç sayesinde yer ölçüm kurallarını oluşturmaktı. İlk kez Ramsden'in bulduğu göz merceği (oküler) bugün de amatör teleskoplarda kullanılmaktadır.

Planetaryumun Atası

Antonio Costa 1677'de bu önemli küreyi yaptı. Bununla Milan'daki yüksek sosyetenin ilgisini yerkürenin ve yıldızların hareketlerindeki büyüleyiciliğe çekebilmeyi başarmıştı. Modern planetaryumun atası sayılabilecek bu başyapıt sayesinde yer merkezli bir gökyüzü haritası çizilebilmişti.

İki Yüzyılın Teleskopu

115 mm'lik teleskop, günümüzde amatör gökbilimcilerin kullandığı araçlarla eşdeğerdi. Daha önceki teleskoplardan farklı olarak önceleri kullanılan ayna, alüminyum kaplı bir parçayla değiştirilmişti. Bu parça 1,6 cm kalınlıkta olduğu için daha korunaklıydı. Reflektör, ekvatorial bir kaideyle desteklenmişti.

Hemşireler P.
Seyir & Viz. Haziran 1998
Çeviri Elif Yılmaz